

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1438/2018
06.02.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и ББ, због кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Слободана Ружића и адвоката Милана Цветковића, браниоца окривљеног ББ, адвоката Војислава Шаин и окривљеног АА, поднетим против правноснажних пресуда Другог основног суда у Београду 6К.бр.1098/2017 од 10.04.2018. године и Апелационог суда у Београду Кж1 765/18 од 11.10.2018. године, у седници већа одржаној дана 06.02.2019. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

И УСВАЈАЈУ СЕ захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Слободана Ружића и адвоката Милана Цветковића као основани, па се у односу на окривљеног АА **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Другог основног суда у Београду 6К.бр.1098/2017 од 10.04.2018. године и Апелационог суда у Београду Кж1 765/18 од 11.10.2018. године, тако што Врховни касациони суд окривљеног АА, са личним подацима као у списима предмета, за кривично дело за које је правноснажно оглашен кривим, на основу члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

да је у периоду од 18.12.2008. године до 24.02.2009. године у Београду у улици ..., у стању урачунљивости, а по претходном договору, заједно са ББ (према коме је кривични поступак правноснажно окончан), у намери прибављања противправне имовинске користи, знајући за предуговор и уговор које је окривљени ББ сачинио са оштећеним ВВ о купопродаји стана у улици ... у Београду, на првом спрату, површине 62,30 м², на катастарској парцели број ... КО

..., пошто је информацију о закључењу уговора добио од окривљеног ББ још у тренутку закључења предуговора и ову чињеницу прикрио оштећеном, да би потом, по уселењу оштећеног ВВ у стан, тврдио да уговор о купопродаји од 18.12.008. године није закључен у циљу обезбеђења потраживања између њихових привредних друштава, већ је у свему сачињен у складу са законом, те да је он закључењем уговора постао власник стана и захтевао иселење оштећеног из стана, а био је свестан да је његово дело забрањено,

- чиме би извршио кривично дело превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка у односу на окривљеног АА падају на терет буџетских средстава суда.

II ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Војислава Шаин, поднет против правноснажних пресуда Другог основног суда у Београду 6К.бр.1098/2017 од 10.04.2018. године и Апелационог суда у Београду Кж1 765/18 од 11.10.2018. године, у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

III ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољен захтев за заштиту законитости окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Другог основног суда у Београду 6К.бр.1098/2017 од 10.04.2018. године и Апелационог суда у Београду Кж1 765/18 од 11.10.2018. године.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду 6К.бр.1098/2017 од 10.04.2018. године окривљени АА и ББ су оглашени кривим због извршења кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ и осуђени су на казне затвора у трајању од по 2 (две) године.

Истом пресудом сваки окривљени је обавезан да плати суду на име паушала износ од по 15.000,00 динара, а окривљени су обавезани и да накнаде трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће бити донето посебно решење, а све у року од 15 дана од правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Оштећени ВВ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 765/18 од 11.10.2018. године одбијене су као неосноване жалбе окривљеног АА лично, његовог браниоца - адвоката Слободана Ружића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Војислава Шаин,

па је потврђена пресуда Другог основног суда у Београду 6К.бр.1098/2017 од 10.04.2018. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљеног АА, адвокат Слободан Ружић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 11), члана 438. став 2. тачка 2) и члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине правноснажну пресуду Другог основног суда у Београду 6К.бр.1098/2017 од 10.04.2018. године и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да преиначи наведену пресуду тако што ће окривљеног АА ослободити од оптужбе;

- бранилац окривљеног АА, адвокат Милан Цветковић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, конкретно због повреда одредаба члана 1. и члана 419. ЗКП, те повреда одредаба члана 2. и члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, са предлогом да Врховни касациони суд делимично укине првостепену пресуду или другостепену пресуду и предмет врати на суђење првостепеном или другостепеном суду или да преиначи првостепену пресуду тако што ће окривљеног АА ослободити од оптужбе за кривично дело које му се ставља на терет, те да с обзиром на садржај захтева одложи извршење правноснажне пресуде, као и да позове браниоца окривљеног на седницу већа. Исти бранилац поднео је и благовремену допуну захтева за заштиту законитости, због повреда одредаба „члана 1. и члана 17. став 2. КЗС“, без навођења конкретног предлога у погледу одлуке Врховног касационог суда поводом поднетог захтева;

- бранилац окривљеног ББ, адвокат Војислав Шаин, због повреда закона из члана 439. тачка 1) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине пресуде Другог основног суда у Београду 6К.бр.1098/2017 од 10.04.2018. године и Апелационог суда у Београду Кж1 765/18 од 11.10.2018. године или само другостепену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду, али пред измењеним већем или да преиначи првостепену и другостепену пресуду или само другостепену пресуду, тако што ће окривљеног ББ ослободити од оптужбе, те да у складу са чланом 488. став 3. ЗКП одложи извршење правноснажне пресуде Другог основног суда у Београду 6К.бр.1098/2017 од 10.04.2018. године до доношења одлуке по захтеву;

- окривљени АА због повреде закона, а без конкретног предлога у погледу одлуке Врховног касационог суда поводом поднетог захтева.

Врховни касациони суд је, након испитивања поднетих захтева за заштиту законитости у смислу одредби члана 487. ЗКП, доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених АА и ББ Републичком јавном

тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су поднети захтеви за заштиту законитости, па је након оцене навода изнетих у захтевима бранилаца окривљених АА и ББ, нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Слободана Ружића и адвоката Милана Цветковића су основани.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ -адвоката Војислава Шаин је неоснован у делу који се односи на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Захтев за заштиту законитости окривљеног АА је недозвољен.

По налажењу Врховног касационог суда, основано бранилац окривљеног АА, адвокат Слободан Ружић у поднетом захтеву указује да је побијаном правноснажном пресудом, којом је окривљени оглашен кривим и осуђен за кривично дело превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног. Ово са разлога јер чињенични опис радњи овог окривљеног, дат у изреци побијане правноснажне пресуде, не садржи све битне законске елементе бића кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, а због чега дело за које је окривљени правноснажно оглашен кривим по закону није кривично дело.

Такође се, и захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Цветковића основано истиче да у радњама овог окривљеног наведеним у изреци побијане правноснажне пресуде, а за које је он правноснажно оглашен кривим, нису садржана сва битна законска обележја кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ. Изнетим наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Цветковића се, по налажењу Врховног касационог суда, правноснажне пресуде суштински побијају због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Основни облик кривичног дела превара из члана 208. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 85/2005 од 06.10.2005. године, са ступањем на снагу 01.01.2006. године) чини лице које у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист доведе кога лажним приказивањем или прикривањем чињеница у заблуду или га одржава у заблуди и тиме га наведе да овај на штету своје или туђе имовине нешто учини или не учини. Ставом 4. истог

члана је прописан квалификовани облик овог кривичног дела - ако је делом из става 1. и 2. тог члана прибављена имовинска корист или је нанета штета у износу који прелази 1.500.000,00 динара.

Из законског описа бића кривичног дела превара из члана 208. КЗ произилази да су битна обележја овог кривичног дела - радња извршења кривичног дела која се састоји у навођењу пасивног субјекта да нешто учини или не учини на штету своје или туђе имовине и то довођењем у заблуду пасивног субјекта лажним приказивањем или прикривањем чињеница или одржавањем истог у заблуди, те последица кривичног дела која се састоји у чињењу или нечињењу пасивног субјекта на штету своје или туђе имовине, а субјективни елемент овог кривичног дела, осим умишљаја, јесте и намера да учинилац дела себи или другом прибави какву противправну имовинску корист.

Имајући у виду наведено, у конкретном случају, по становишту Врховног касационог суда, дело окривљеног АА за које је правноснажно оглашен кривим није по закону кривично дело, јер из чињеничног описа радњи овог окривљеног, утврђеног у изреци побијане правноснажне пресуде, не произилазе сва битна законска обележја кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, за које је он у овом кривичном поступку правноснажно оглашен кривим. Ово са разлога јер је у чињеничном опису кривичног дела, који је у изреци побијане правноснажне пресуде јединствено описан у односу на обојицу окривљених (и окривљеног ББ), наведено само то да је окривљени АА знао за предуговор о купопродаји стана закључен између окривљеног ББ и оштећеног ВВ дана 25.12.2008. године, пошто је информацију о закључењу тог предуговора добио од окривљеног ББ још у тренутку његовог закључења, те да се са предуговором и потом закљученим уговором сагласио и да је ову чињеницу прикрио оштећеном, при чему је изостао опис конкретних радњи које је предузео окривљени АА, а из којих произилазе обележја бића кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, односно изостао је опис радње извршења кривичног дела у односу на окривљеног АА. Наиме, у чињеничном опису кривичног дела нису ближе описане и конкретизоване радње овог окривљеног којима би он фактички довео оштећеног у заблуду, тачније не наводи се конкретно на који је то начин окривљени АА довео у заблуду оштећеног ВВ и навео га да са окривљеним ББ закључи уговор о купопродаји стана и исплати му купопродајну цену на штету своје имовине, при чему сазнање окривљеног путем информације примљене од окривљеног ББ за предуговор који је он закључио са оштећеним ВВ дана 25.12.2018. године и потом закључени уговор, уз саглашавање са њима и прикривање те чињенице оштећеном, које и није ближе описано, само по себи није довољно за постојање кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ за које је окривљени осуђен, јер исто не представља радњу извршења предметног кривичног дела. Код недостатка описа радњи окривљеног АА везаних за довођење у заблуду оштећеног прикривањем чињеница, те недостатка субјективног елемента бића кривичног дела

превара, а то је постојање преварне намере у поступању окривљеног, по налажењу Врховног касационог суда у описаним радњама окривљеног за које је правноснажном пресудом оглашен кривим и осуђен, не стичу се сва битна законска обележја кривичног дела превара из члана 208. КЗ

Стога је погрешно становиште нижестепених судова да радње окривљеног АА, које су описане у изреци првостепене пресуде, имају сва битна законска обележја кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, због ког је окривљени правноснажно оглашен кривим, па је првостепени суд, оглашавајући окривљеног кривим због предметног кривичног дела, учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног, а коју повреду није отклонио другостепени суд доносиоци побијану другостепену одлуку у поступку по жалби на првостепену пресуду, иако је на наведено у својој жалби указивао бранилац окривљеног - адвокат Слободан Ружић.

Сходно свему напред наведеном, Врховни касациони суд је усвојио као основане захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Слободана Ружића и адвоката Милана Цветковића, те отклонио наведену повреду кривичног закона, преиначењем побијаних правноснажних пресуда Другог основног суда у Београду 6К.бр.1098/2017 од 10.04.2018. године и Апелационог суда у Београду Кж1 765/18 од 11.10.2018. године, тако што је окривљеног АА на основу члана 423. тачка 1) ЗКП ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, јер дело за које је окривљени правноснажно оглашен кривим по закону није кривично дело, не разматрајући при томе битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП на које се у захтеву браниоца окривљеног АА, адвоката Слободана Ружића такође указује, као и повреде одредаба члана 1. и члана 419. ЗКП на које се указује у захтеву браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Цветковића, јер исте не представљају дозвољене законске разлоге за подношење захтева за заштиту законитости.

На основу члана 265. став 1. ЗКП Врховни касациони суд је одлучио да трошкови кривичног поступка у односу на окривљеног АА падају на терет буџетских средстава суда.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ је неоснован у делу који се односи на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Наиме, неосновано се, по оцени овога суда, у поднетом захтеву браниоца окривљеног ББ истиче да дело за које је овај окривљени правноснажно оглашен кривим по закону није кривично дело, јер по ставу браниоца у радњама окривљеног

описаним у изреци правноснажне пресуде нису садржани објективни и субјективни елементи кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ, односно није садржана радња извршења овог кривичног дела, као ни то да је окривљени прибавио противправну имовинску корист за себе или другог.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани из разлога јер, по налажењу Врховног касационог суда, из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци правноснажне пресуде и то да је окривљени ББ „... у намери прибављања противправне имовинске користи, лажним приказивањем чињеница да је двособан стан број 2 у улици ... у Београду, на првом спрату, површине 62,30 м², на катастарској парцели број ... КО ..., његово власништво, односно прикривањем чињенице да је стан продао АА по уговору о купопродаји Ов.бр.11820/08 дана 18.12.2008. године, довео у заблуду оштећеног ВВ и навео га да на штету своје имовине са њим закључи, најпре дана 25.12.2008. године предуговор о купопродаји наведеног стана, а потом дана 24.02.2009. године и уговор о купопродаји стана, чиме је оштећеног навео да му исплати купопродајну цену у износу од 105.000 евра (10.395.0000,00 динара) ...“, а у време, у месту и на начин како је то ближе описано у изреци правноснажне пресуде, јасно и недвосмислено произилази да се у описаним радњама окривљеног ББ стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ, за које је он правноснажно оглашен кривим.

Како је, дакле, у конкретном случају, у чињеничном опису кривичног дела утврђеном у изреци побијане правноснажне пресуде у односу на окривљеног ББ јасно описана радња извршења кривичног дела, те последица кривичног дела, као и субјективни елемент овог кривичног дела који, осим умишљаја, обухвата и намеру окривљеног да довођењем у заблуду оштећеног ВВ себи прибави противправну имовинску корист, коју је и прибавио у износу од 105.000 евра (10.395.0000,00 динара), а оштећеном у том износу нанео штету, то се као неосновани оцењују наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима истиче да дело за које је окривљени правноснажно оглашен кривим по закону није кривично дело и да је тиме учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету овог окривљеног.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ у осталом делу је одбачен као недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног ББ као разлог за подношење захтева наводи и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, истицањем да је суд повредио закон недоношењем одлуке о одузимању имовинске користи, обзиром да је, како је правноснажном пресудом утврдио да је овај окривљени извршењем кривичног дела прибавио

имовинску корист у износу од 105.000 евра, био дужан да у складу са чланом 91. КЗ од окривљеног одузме наведену имовинску корист.

Међутим, имајући у виду да сходно законској одредби члана 71. тачка 5) ЗКП бранилац окривљеног има право, али и дужност, да процесне радње предузима само у корист окривљеног, односно да је овлашћен да захтев за заштиту законитости као ванредни правни лек поднесе искључиво у корист окривљеног, уколико је правноснажном одлуком јавног тужиоца или суда учињена повреда закона наведена у члану 485. став 4. ЗКП на штету окривљеног, а да је у конкретном случају у погледу повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП бранилац окривљеног ББ захтев поднео на штету окривљеног, а на шта по закону није овлашћен, то је по налажењу Врховног касационог суда у овом делу његов захтев недозвољен.

Захтев за заштиту законитости окривљеног АА насловљен као „допуна захтева за заштиту законитости“ је одбачен као недозвољен.

Одредбом члана 482. став 1. ЗКП прописано је да против правноснажне одлуке јавног тужиоца или суда или због повреде одредаба поступка који је претходио њеном доношењу, овлашћено лице може поднети захтев за заштиту законитости под условима прописаним у том закону.

Одредбом члана 483. став 1. ЗКП прописано је да захтев за заштиту законитости могу поднети Републички јавни тужилац, окривљени и његов бранилац, а одредбом става 3. истог члана прописано је да захтев за заштиту законитости окривљени може поднети искључиво преко браниоца.

Дакле, из цитираних законских одредби јасно произилази да је окривљени овлашћен да поднесе овај ванредни правни лек, али да то може учинити искључиво преко браниоца.

Имајући у виду наведено, те чињеницу да је у конкретном случају окривљени АА захтев за заштиту законитости насловљен као „допуна захтева за заштиту законитости“ поднео лично, а не преко браниоца, како је то изричито прописано одредбом члана 483. став 3. ЗКП, то је Врховни касациони суд нашао да је његов захтев у смислу наведене законске одредбе недозвољен.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Слободана Ружића и адвоката Милана Цветковића усвојио као основане и одлучио као у ставу I изреке ове пресуде, док је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ - адвоката Војислава Шаин у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП одбио као неоснован и то на основу одредбе члана 491.

став 1. ЗКП, а у осталом делу захтев истог браниоца је одбацио као недозвољен на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, а захтев за заштиту законитости окривљеног АА је на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 483. став 3. ЗКП одбацио као недозвољен.

Записничар-саветник
Снежана Лазин,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић